

המשך דבר העזר

באחת מהקדמות ספריו של הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, רבה של רמת-אלחנן בבני-ברק, הוא מספר אודות הצדיק המפורסם מנתיבות, רבי ישראל אבוחצירא זצ"ל - ה'בבא סאלי', כי פעם הוא ישב ולמד בשבת קודש, ופתאום נפלה מנורת השמן על הרצפה, והלהבה גרמה לשטיח שהיה שם להתחיל לבעור. הביט ה'בבא סאלי' על האש ואמר כמשוחח עימה: "כאן בבית שומרים שבת; איך לך רשות לבעור כאן", והאש נעצרה במקום ה'בבא סאלי' היה קדוש עליו, תלמיד חכם וצדיק מופלג, והסיפור הזה הוא לא מופת של פתאים - זהו כוח בסיסי של כוח הדיבור. כוח שהיה לכל יהודי, אילו רק היינו שומרים כראוי על הפה שלו.

מכאן, שמירת הפה והלשון מלדבר דברי חולין ואו חלילה לשון הרע היא צורך חיוני לכל יהודי בטח ליהודי שומר תורה ומצוות, וזה נלמד מהפסוק בתחילת הפרשה: "לֹא יֵחַל דְּבָרוֹ כְּכֹל הַיָּצֵא פִּיו יַעֲשֶׂה", דהיינו לא יחלל את דברו ויעשה אותו חולין - דברי ושומר על פיו ולשונו מלדבר לשון הרע, אז הקב"ה יקיים - כְּכֹל הַיָּצֵא פִּיו יַעֲשֶׂה". וזה כלי האומנות שלנו כיהודים - הפה.

מטות - תוכן ענייני הפרשה

- א. פרשת נדרים ושבועות והתרתם.
- ב. מלחמת בני ישראל במדיינים, והריגת בלעם ומלכי מדין.
- ג. פינחס בן אלעזר בראש 12,000 איש - אָלֶף לַמָּטָה - נוקמים את נקמת ה', נלחמים במדין ולוקחים שלל רב.
- ד. חלוקת השלל, ללוחמים, לאלעזר הכהן, לעדה, וללויים.
- ה. דיני הכשרת הכלים משלל מדין והגעלתם.
- ו. תרומת קציני הצבא - תכשיטי הזהב למשכן.
- ז. בקשתם של בני ראובן ובני גד להיאחז בעבר הירדן המזרחי.
- ח. משה רבינו הסכים לבסוף לבקשתם, וציווה אותם לקיים את דברי התנאי, להילחם יחד עם בני בכניסה לארץ.

מסעי - תוכן ענייני הפרשה

- א. רשימת 42 המסעות שהלכו בני ישראל, ביציאתם ממצרים ועד ערבות מואב על ירדן וירחו.
- ב. מצות הריגת יושבי כנען, ומצות עקירת עבודת האלילים.
- ג. גבולות ארץ ישראל.
- ד. רשימת הנשיאים שיחלקו את ארץ ישראל לבני שבטם.
- ה. הציווי להקדיש מנחלת ישראל 48 ערים, מתוכן 42 ללויים, ושש ערים למקלט מגואל הדם.
- ו. עונש הרוצח במזיד והרוצח בשוגג.
- ז. בקשת בני מנשה בעניין נחלת בנות צלפחד, ציווי ה' שאשה שיורשת נחלה, תנשא רק לבן השבט של אביה, ולבנות צלפחד הותר להנשא לטוב בעיניהם ממשפחת בני אביהן בלבד (והן נישאו לבני דודיהן משבט מנשה).

דבר העזר

שימושו של עם ישראל בכח הפה נחשב ל'אומנות' שלו, כפי שמביא רש"י (לא, ח): הוא בא על ישראל והחליף אומנותו באומנותם, שאין נושעים אלא בפה על ידי תפילה ובקשה, ובא הוא ותפש אומנתם לקללם בפיו, אף הם באו עליו והחליפו אומנותם באומנות האומות שבאין בחרב, שנאמר ועל חרבך תחיה. עכ"ד. מה טמון בכינוי זה של 'אומנות'? אומר ה'חפץ חיים', כי כשם שהאמן הגדול ביותר והמוכשר ביותר זקוק לכלי עבודה כדי לייצר את המוצרים שהוא מוכר. כך גם כל יהודי, שכוחו רב ועצום לפעול בעולמות העליונים, צריך כלי אומנות עינים ווכל לפעול. כלי אומנות זה הוא הפה.

האומן שבמשל, אם ישתמש בכלי עבודה שאינם תקינים, שוב לא יעזרו לו כל כשרונותיו ויכולותיו, והמוצר שיצא מתחת ידיו יהיה בלתי ראוי לשימוש. אף יהודי, אם לא ישמור על פיו שיישאר קדוש וראוי למלאכת עבודת הבורא - הרי שלתפילות ותורתו לא יהיה כמעט ערך, חלילה וחס.

את הכוח בפה שלנו הטביע יעקב אבינו שאמר (בראשית מ"ח, כ"ב): "בְּחִרְבִּי וּבִקְשָׁתִי", והתרגום פירש: "בצלתי ובבעותי", כלומר בתפילותיי ובבקשותיי. וידוע שעם ישראל משולים לתולעת - 'תולעת יעקב' שנאמר (ישעיהו מ"א, י"ד): "אֵל תִּירָאֵי תוֹלַעַת יַעֲקֹב מִתִּי יִשְׂרָאֵל אֲנִי עֲזָרְתִּיךָ נָאִם ה' וְגֹאֲלֶךָ קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל". דהיינו, מה התולעת כוחה בפייה גם אנו כוחנו בפיו. ה'חפץ חיים' מביא בשם ה'אלשיך' הקדוש זיע"א, כי תפילות ולימוד תורה שנעשים עם פה שאינו נקי - אף מעוררות קפידה נוראה על האדם שבא להלל ולשבח לבוראו באמצעות כלי מטונף ומבוזה. והדברים מחרידים ממש.

קבוצת בחורים שהתלוו אל מרן ה'חזון איש' זצ"ל בטיולו היומי, ודיברו עימו בלימוד. עבר שם איזה יהודי פשוט, עם הארץ גמור, והתחיל להקניט אותם. אחד מהבחורים ניחן בפה שנון, והשיב לאותו טרחן תגובה הגונה וחרפה. הוא היה בטוח כי ה'חזון איש' יהנה מהתשובה, אבל ה'חזון איש' אמר לו: "לא ענית טוב" הלה הופתע, ושאל: "אז מה הייתי צריך לענות?" "שום דבר", השיב ה'חזון איש' בכובד ראש, "בן תורה לא חייב לענות על כל דבר".

כך גם היה מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל בחג השבועות. בשנים בהן נהג לצעוד רגלית לפנות בוקר מבית מדרשו בשכונת 'מאה שערים' עד לכותל המערבי, כדי להתפלל שם את תפילת המוסף. הוא היה הולך בראש כשקבוצה גדולה של מתפללים מאחוריו. קבוצה כה גדולה של אנשים הולכים כך ביחד ברחובה של עיר היתה בולטת, ומידי פעם כשעברנו סמוך לערבים או רחוקים משמירת תורה ומצוות הם צעקו לעברנו מילות גנאי, קללות ונאצות.

הרב אלישיב הורה לא להתייחס אליהם כלל ולא להשיב כלום. הפה של בן תורה הוא כלי יקר שמיועד לעבודה רוחנית, לימוד תורה ותפילות, לא משתמשים בו לכל צורך שצץ. אצל גדולי וצדיקי הדורות ראו בבירור את הכוח העצום שהיה למילותיהם ולדיבוריהם, גם כשנאמרו בהיסח הדעת מוחלט.

ידוע הסיפור אודות הגאון מוילנא רבנו אליהו זצ"ל, שהלך פעם שקוע בְּשִׁרְעָפּוֹ בבית המדרש של וילנא, וציציות טליתו נתפסו מתחת לרגלו של ילד קטן. "מיין קינד", אמר לו הגאון בחיוך, "שתחיה עד מאה ועשרים - אתה מוכן לשחרר את הציצית שלי"? ואותו ילד חי עד גיל מאה ועשרים בדיוק, כי אלו היו המילים שיצאו מפיו הקדוש של הגאון.

"לא יחל דברו ככל היציא מפיו יעשה..." – רגע

אחד של כעס – סיפור מדהים

אני בחורה בת 20, בעיצומה של תקופת שידוכים, החלטתי ללכת לכותל המערבי להתפלל ולשפוך את ליבי, התפללתי בכוונה רבה ואחר כך הלכתי לכיוון התחנה של קו 2, אנשים רבים המתינו, הבנתי שאאלץ לחכות זמן רב.

המתנתי בסבלנות, האוטובוס עבר והתמלא, וכך עוד אחד ועוד אחד, לא נדחפתי אך השתדלתי לשמור על תורי. ואז הגיע אוטובוס נוסף, חשבתי שאוכל לעלות, האוטובוס התמלא והתמלא ואני שאלתי את עצמי: האם אצליח לעלות או לא? ברגע האחרון שהצלחתי להניח את רגלי על המדרגה, הגיעה בחורה אחרת ונדחפה מהצד "סליחה, אם לא אכפת לך, אנשים מחכים כאן כבר הרבה זמן", אמרתי לה.

היא השיבה: "גם אני מחכה כבר חצי שעה", "מעניין לא ראיתי אותך", אמרתי. היא לא ענתה והמשיכה לאחוז במוט האוטובוס, באותו רגע התעורר בי רצון עז לדחוף אותה ולעלות בעצמי, אך מצד שני ידעתי כי לא אשליך את החינוך שלי בגלל כעס של רגע.

היא הצליחה להיכנס לפניי ומיד פנתה לאחור וסימנה לי שאכנס גם אני אך הנהג הודיע כי הוא סוגר את הדלת, נרתעתי לאחור והיא אותתה לי בידה "מצטערת".

זה הכעיס אותי עוד יותר, שיגרתי אליה מבט זועם וסיננתי מילים שלא התאים לי להשמיע "הלוואי שלא תגיעי..."

עליתי על "חאפר" (הסעה לא רשמית) שעבר במקום, נסענו במסלול הרגיל ואז קרוב למלון נובוטל שמענו את הפיצוץ, הנהג אמר: "זה פיצוץ", תוך חצי דקה שמענו וראינו אמבולנסים רבים, נוצר פקק גדול והנהג הוריד אותנו, רצנו למקום הפיצוץ אך כוחות הביטחון סגרו את כל האזור, אבל במקום עומדי ראיתי את האוטובוס שבו הייתי אמורה לנסוע... הייתי אחוזת הלם, הבנתי שניצלתי ממוות. מיד חשבתי על הבחורה ההיא, מה קרה לה? שמעתי זעקות ורעש עצום וידעתי כי יתכן והיא מוטלת שם... ואז נזכרתי במילים האיומות שהוצאתי מפיו... שבתי הביתה, הייתי המומה ומבולבלת, לא הצלחתי לחשוב על דבר מלבד הבחורה הזו, הורי היו נפחדים: "הרי גם את היית צריכה לנסוע בקו 2". התעדכנתי בחדשות כולי דרוכה, שנאתי את עצמי על שכעסתי עליה, הרי היא ניסתה לעזור לי להיכנס לאוטובוס... הרגשתי שאני אשמה בכל מה שקרה.

אדם אומר דברים רבים ואינו חושב מה יקרה בעוד רגע, לפעמים הדיבורים שלו הופכים למשמעותיים. לא אמרתי מילה לאיש אך בתוכי קיננה תחושה נוראה, הוריי שמו לב שמהשו אצלי אינו כשורה והם קישרו זאת לפיצוץ והציעו לי לפנות לעזרה.

לא ישנתי בלילות, הייתי מדמיינת את פניה כשסימנה לי להיכנס במבט מתנצל ונזכרתי שבתמורה קיבלה מבט זועם וסינון של "הלוואי ש..."

דמיינתי אותה מסתכלת עליי מלמעלה ואומרת: "הכל בגללך", הדבר ישב על ליבי כמו אבן במשקל טון. מעולם לא חשבתי שאצטער כל כך בגלל מילים ספורות שאמרתי.

שבוע חלף, החלטתי לנסוע לכותל להתפלל ולבקש מחילה, נגשתי עד אבני הכותל ובכיתי כפי שלא בכיתי מעולם, ביקשתי מחילה מהנערה ומבורא עולם, כי אולי בגלל הקללה שלי קרה הכל... אחר כך פסעתי שוב לתחנה, כל צעד הזכיר לי את הפצעים הטריים מהשבוע הקודם. עמדתי בתחנה, הבטחתי לעצמי שלא להידחק וודאי שלא להגיע לעימות.

העפתי מבט לאחור ולפתע ראיתי אותה. עזבתי את התור לאוטובוס ורצתי אליה, אחזתי בה ושאלתי: "את זוכרת אותי?" מבטה היה מופתע לחלוטין, "אני לא מאמינה, את בריאה ושלמה?" אמרה, "את שואלת עליי, אני שאלתי את אותה שאלה עליך", אמרתי מרוגשת כולי. "אני לא מאמינה" מלמלה "פחדתי שקרה לך משהו, במשך כל השבוע הייתי בפחדים שאולי את אחת מ... אל תשאלי איזה שבוע עבר עליי", היא נראתה כל כך שמחה, ממש כמו שאני נראיתי, שאלתי אותה: "למה פחדת שקרה לי משהו? הרי את עלית לאוטובוס וראית במו עינייך שנשארת בחוץ". "רגע, האוטובוס שאני נסעתי בו הוא האוטובוס שנפגע"? שאלה. "נסעתי אחרי האוטובוס בחאפר... וראיתי שכן", השבתי.

היא אמרה: "טוב, נוצרה כאן אי הבנה, ירדתי מהאוטובוס אחרי תחנה אחת משום ששכחתי את ספר התהלים שלי בכותל, חזרתי ברגל ואחר כך כשחזרתי עם אחד האוטובוסים הבאים שמעתי שהיה פיצוץ בקו 2 ומיד חשבתי עליך, חשבתי שמפני שהקדמתי אותך, נאלצת לעלות לאוטובוס הבא ולפי החישוב שלי הוא זה שהתפוצץ, כבר שבוע שלם שאני לא ישנה ולא אוכלת בגלל הסיפור הזה, היום בתום 7 ימים הגעתי לכותל כדי להתפלל... לעילוי נשמתך"... אם כן, ניצלת בנס בזכות ספר התהלים ששכחת ואפילו לא ידעת זאת", אמרתי. לפתע נקלטו המילים במוחה: "אני לא מאמינה, ניצלתי פשוט כך"... חזרה ואמרה בהתרגשות. סיפרתי לה איך עבר עליי השבוע האחרון ואיך האשמתני את עצמי בכל מה שקרה בגלל דיבור מיותר. המסר העיקרי מן הסיפור שצריך לדעת כי "ברית כרותה לשפתיים" לפעמים אנו משמיעים מילים מבלי להרהר אודות משמעותם ואיננו חושבים מה יקרה עם חלילה הם יתגשמו.

"נָקָם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמְּדִינִים..." (מסות ל"א, ב)

מובא בגמרא (סוטה מ"ג): הלך פנחס למלחמה להיפרע דין אבי אמו (יוסף), שנאמר (בראשית ל"ז, ל'): "וְהַמְּדִינִים מָכְרוּ אֶתְּךָ אֶל מִצְרָיִם". עוד מובא (במדבר רבה כ"ב, ד'): למה שלח משה את פנחס, אמר משה: מי שהתחיל במצווה הוא גומר, והוא השיב את חמתי והכה את המדינית - הוא יגמור מצוותו. מובא בתרגום יונתן בן עוזיאל (ל"א, י'): ויהי כאשר ראה בלעם הרשע את פנחס הכהן רודף אחריו, עשה כישוף ופרח באוויר השמים, מיד הזכיר פנחס את השם הגדול והקדוש ופרח אחריו, ותפסו בראשו והורידוהו והוציא חרב להורגו.

פתח בלעם פיו בדברי תחנונים, ואמר לפנחס: אם תשאיר אותי בחיים, אני נשבע לך שכל זמן שאחיה - לא אקלל את עמך. ענהו פנחס ואמר לו: הלא אתה הוא לבן הארמי שרצית לאבד את יעקב אבינו, וירדת למצרים בכדי לאבד זרעו, וכשיצאו ממצרים גירית בהם את עמלק הרשע, אין אפשרות להשאיר אותך יותר בחיים מיד שלף חרבו והרגו.

מובא בילקוט שמעוני (תשפ"ה): כיוון שראה בלעם את פנחס, עשה את שתי זרועותיו כשני לוחות אבנים והיה פורח ועולה למעלה, מפני שהוא משתמש בשם המפורש. כיוון שראהו פורח ועולה, אף פנחס היה עושה זרועותיו כשני לוחות אבנים ופורח ועולה אחריו, עד שמצאו עומד ומשתטח לפני כיסא הכבוד, מיד נתן עליו פנחס ציץ של הקב"ה ותפסו והורידו והביאו לפני משה ודנוהו בסנהדרין והרגוהו.

וכשם שעשה הקב"ה נקמה במואב ובמדין, כך עתיד הקב"ה לעשות נקמה בעובדי כוכבים, שנאמר (ישעיה ס"ג, ד'): "כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי וְשָׁנָה גְאוּלִּי בָּאָה". שיתקיים בנו במהרה, אמן.

בין המצרים - מי ידע ראשון על השואה?

רבי שלום שבדרון זצ"ל היה מדבר על הגלות הקשה אשר בה אנו מתגלגלים ומסתלסלים: במלחמת העולם האחרונה נהרגו ששה מיליון יהודים, בכל מיני מיתות משונות, ה"ד. דעו לכם כי ה'חפץ חיים' זצ"ל אמר כבר לאחר מלחמת העולם הראשונה כי עתידה לבוא שואה קשה לעם ישראל. שמעתי כן באוזניי מרבי אליהו לאפיאן זצ"ל שהיה נוכח במקום, וכן מרבי איסר זלמן מלצר זצ"ל.

לפני פרוץ מלחמת העולם, שהה רבי אלחנן וסרמן באנגליה. אנגליה היתה על סף מלחמה, ידעו כבר כי עומדת לפרוץ מלחמה עם הגרמנים ימ"ש. בלונדון רצו כי רבי אלחנן יישאר איתם 'הלוא עומדת לפרוץ מלחמה אמרו לו. הביט רבי אלחנן ושתק. באחת השבתות סיפר להם רבי אלחנן זצ"ל כי מחר, ביום ראשון, הוא מפליג לשוב לפולין (ואכן לאחר ימים לא ארוכים, הוא הלך בראש הנטבחים על קידוש ה', ה"ד).

בשבת נשא רבי אלחנן דרשה בבית הכנסת 'מחזיקי הדת', דרשה שהייתה מעין דרשת פרידה: 'מה אתם חושבים, יהודי לונדון, כי אתם לא תעברו את הצרות של חבלי משיח? הכל אמורים לעבור את חבלי המשיח. כמה שנים לאחר המלחמה הראשונה, כאשר הייתי בבית ה'חפץ חיים', הוא אמר לי כך: עומדת לבעור בעולם שריפה גדולה כזו, עד כי המלחמה הראשונה הייתה כמשחק ילדים לגבי השריפה השנייה, ואחריה אפשר שתהיה מלחמה שלישית ואחרונה, ובה יסבלו כל העולם ייסורי חבלי משיח. אם כן, גם אתם, יהודי לונדון, לא תוכלו להימלט מחבלי משיח, אלא שאנו אולי נעבור אותם לפניכם'. ובהזדמנות אחרת שאלוהו 'מה יהיה?' השיב להם: 'למַעַן ילמַעַן יָדוּד עַבְדִּי' - 'וְבָהָר צִיּוֹן תִּהְיֶה פְּלִיטָה וְהָיָה קִדְשׁ', אמר ה'. וכן השיב ה'חפץ חיים' לרב מפוניבז', לימים, כשייסד את ישיבת פוניבז' בארץ ישראל, כתב פסוק זה על בנין ישיבתו בבני ברק 'וְבָהָר צִיּוֹן תִּהְיֶה פְּלִיטָה וְהָיָה קִדְשׁ' (עובדיה א', י"א).

נו, מי ידע ראשון כי עתידה להתרחש שואה וכי לא ה'חפץ חיים' ושאר צדיקים. אך, אנו למעלה מהטבע - עם ישראל חי תמיד בד-בבד עם הצרות, למעלה מדרך הטבע. חז"ל אומרים כי ששה דברים נבראו קודם בריאת העולם, שניים מהם הם תורה ותשובה (פסחים נ"ד). אותם ששה דברים נבראו קודם בריאת העולם, והם למעלה מטבע העולם, אינם כפופים לבריאת העולם. לכן, אם התורה נבראה קודם העולם, אם כן, כשקיבלנו את התורה, גמרנו עם השיעבוד לטבע, ישראל עומדים תמיד למעלה מן הטבע. הכל יודעים כי בשערי ארץ ישראל התרחשו ניסים גדולים, הגרמנים ימ"ש כבר עמדו בשערי הארץ. אני הייתי כאן בארץ, התגוררתי בירושלים עם משפחתי, וכמו כולם, נוכחנו בנס ופלא שלא נכנסו לטבוח בנו. הפחד, הבכיות והזעקות שהיו כאן עלו עד לב השמים (אומרים כי הללו שהיו במחנות ההשמדה וידעו שהגרמנים עומדים כבר במצרים בהמתנה לפקודת כניסה לארץ ישראל, צמו ג' ימים - כדי שהיהודים בארץ ישראל ינצלו. המעונים, המעולפים והמומתים על קידוש ה' הם צמו בשבילנו).

עם ישראל לא חי כדרך כל האומות, אנו כְּבִשָּׁה בן שבעים זאבים, עד היום שְׂרָדְנוּ, וגם עתה אין אנו חיים אלא בניסים, כל עוד שאנו מחזיקים בתורה - שנבראה לפני העולם (974 דורות לפני בריאת העולם). בהזדמנות אחרת בימים של בין המלחמות סיפר ה'חפץ חיים' משל, כדי להסביר את הסערות המתחוללות בעולם: משל לסיטונאי, סוחר גדול המוכר סחורות לסוחרים קטנים יחידים. הסוחרים היו באים לשוק, לוקחים מאיתו סחורה ולא תמיד משלמים בעת קבלת הסחורה, כי לא תמיד היו להם מזומנים (שהרי סוחרים קטנים הם), הם היו משלמים קצת, ושאר הסחורה הייתה נרכשת בהקפה.

כל שנה נשאר מעט חוב, כך מידי שנה. ויהי היום, באו לסיטונאי, והוא אמר 'לא. עד כאן. אם רצונכם בסחורה - עליכם לשלם במזומן, ולא רק זה, אלא שיש לשלם גם את כל החובות שהקפתם עד היום'.

'גיוואלד' זעקו הסוחרים, 'מדוע? הרי לא נוכל לשלם כעת בבת אחת את כל ההקפה שעד עתה' והוא ענה להם: 'מה אני יכול לעשות? אני סוגר את החנות. אם אני סוגר - זו האפשרות היחידה העומדת לרשותכם'.

אמר ה'חפץ חיים': 'בכל דור בגלות - הקב"ה נתן לנו בהקפה. השטן היה מקטרג. דחה אותו הקב"ה כן, אך נשאיר את הגביה לדור אחר כך' - 'אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד'.

בא הדור השני שילמו קצת, הקיפו לדור השלישי. כך מידי דור - הקב"ה הקיף. אבל בדורנו, הקב"ה כביכול 'סוגר את החנות של הגלות' - 'שלמו את כל החובות'... הוא כבר ראה שיבואו יהודים שתכרסם בליבם השאלה 'מדוע? מה מתחולל בעולם?' הנה הטעם - סוגרים את החנות, עוד מעט יבוא משיח צדקנו נסיים בדברי המדרש (שיר השירים רבה פ"א): מעשה באשה אחת בצידן ששהתה עשר שנים עם בעלה ולא ילדה, באו אל רבי שמעון בן יוחאי ואמרו כי רצונם להיפרד זה מזה. אמר להם: חייכם, כשם שנזדווגתם זה לזה במאכל ובמשתה כך אין אתם מתפרשים אלא מתוך מאכל ומשתה.

הלכו על פי הוראתו ועשו לעצמן יום טוב, ערכו סעודה גדולה. האיש הַשֵּׁתֶכֶר יותר מדי, כיוון שנתיישרה דעתו עליו אמר לה: בתי ראי כל חפץ טוב שיש לי בבית וטלי אותו ולכי לבית אביך. מה עשתה היא, לאחר שישן רמזה לעבדיה ולשפחותיה ואמרה להם: שאו אותו במיטה וקחו והוליכוהו לבית אבא.

בחצי הלילה ננער משנתו, כיון שפג יינו אמר לה: בתי היכן אני נתון? אמרה לו: בבית אבא. אמר לה: מה לי לבית אביך? אמרה לו: ולא כך אמרת לי בערב - כל חפץ טוב שיש בביתי טלי אותו ולכי לבית אביך, אין טוב לי בעולם יותר ממך'...

הלכו להם אצל רשב"י ועמד והתפלל עליהם ונפקדו. ללמדך - מה הקב"ה פוקד עקרות אף צדיקים פוקדים עקרות. מסיים המדרש: והרי דברים קל וחומר, ומה אם בשר ודם על שאמר לבשר ודם שכמותו 'אין לי חפץ בעולם טוב ממך' - נפקדו, ישראל, המחכים לישועת הקב"ה בכל יום ואומרים 'אין לנו חפץ טוב בעולם אלא אתה' - על אחת כמה וכמה. הווי נגילה ונשמחה בך.

"וְאִם הֵנִיא אָבִיָּה אֶתָּה בְּיוֹם שָׁמְעוּ פֶּל נְדָרֶיהָ"

(מטות ל"א, ו) - סיפור

אישה עשירה, חשוכת בנים, ממדינת הונגריה, באה אל רב העיר ובידה סכום של ארבע מאות זהובים. ביקשה האישה מהרב לשלוח את הכסף כדורון לאחד הצדיקים, על מנת שיתפלל בעבורה שתיפקד בזרע של קיימא. הרב הציע לשלוח את הכסף לרבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל מירושלים. האישה מסרה מיד את הכסף, והרב שלח את הסכום לרבי יוסף חיים. כעבור שלושה שבועות, הגיע בעל האישה אל הרב בתרעומת על כך שהסכים לקבל סכום כסף גדול מאשתו בלא ידיעתו. הרב הצטדק, באומרו שחשב כי האישה עשתה זאת בידיעתו. אולם העשיר תבע כי הרב ידרוש שהסכום יישלח בחזרה במלואו מירושלים. לרב לא היה נעים לעשות זאת, לכן הציע לבעלה כי הוא ישלם את כל הסכום מכיסו הפרטי, בתשלומים. עוד הם מדברים ומסכמים על אופני התשלום, ולפתע נכנס הדוור לבית הרב והביא לו מכתב רשום אשר הגיע מירושלים. הרב העיף מבט לכתובת השולח, ומה נדהם לראות: 'הרב יוסף חיים זוננפלד - ירושלים'. הרב פתח את המכתב, והנה מצא בתוכו את 400 הזהובים אשר שלח לרב זוננפלד. הבעל התרגש וביקש לשמוע מה כתב הרב יוסף חיים. נענה הרב והקריא לפניו המכתב: "קיבלתי את מכתבו של כבוד הרב בצירוף הכסף. אולם מכיוון שמעלת כבודו כותב שאישה מסרה לו זאת, חוששני אולי עשתה זאת מבלי רשות בעלה. לכן הנני משיב לו חזרה את הכסף, ואבקשך למסור כל הסך תיכף ומיד לאישה. אולם כמובן לא מיעטתי בשביל כך למלא את בקשתה בדבר התפילות, ויהי רצון שתקובלנה..."

[היזהרו בממון חבריכם, עמ' ר"צ]

"לא יחל דברו פכל היצא מפיו יעשה"

(מטות ל, ג) - **ברית כרותה לשפתיים** - סיפורים

מעשה בחתונה, אשר הפכה עד מהרה לאירוע מצער מאוד. אמו של החתן התמוטטה באמצע הריקודים ונפטרה, לדאבון לב של כל משתתפי השמחה. שאלו בני המשפחה, מה יכולה להיות הסיבה אשר בעטיה נפטרה האישה, בהתרחשות כה מצער? והנה תוך כדי הדברים, סיפרו בניה ובנותיה, שהחתן הנוכחי היה מבוגר מאוד ועבר צרות רבות, התחתן והתגרש, ואחר כך נישא שוב ואשתו נפטרה. אמו, אשר רצתה לראות בטובת בנה, אמרה תמיד שהיא מתפללת, 'שלא אצא מן העולם עד שאראה את בני מתחתן פעם שלישית'...

האם, כמובן, אמרה זאת בנוסח של תקווה ותפילה, אבל כנראה שאסור להתפלל בצורה שכזו, שכן הקב"ה קיים את בקשתה מילה במילה, והיא אכן לא עצמה את עיניה עד שראתה את בנה נישא בשלישית...

בבית העלמין סגולה, אשר נמצא בעיר פתח-תקוה, ישנה מצבה עתיקה, הראשונה בבית הקברות, עליה חקוקות באותיות גדולות "ברית כרותה לשפתיים".

הסיפור שמאחורי מצבה זו הוא נורא בית העלמין הוקם בתחילת שנת תרמ"ט, וביום י"ט בתשרי תרמ"ט, נקבר שם הנפטר הראשון, אשר סיפור פטירתו, מבטאת את דברי חז"ל הנזכרים. היה זה כאשר קידשו את חלקת בית הקברות, כמנהג ישראל לקדש את החלקה של האדמה, לפני שקובעים אותה עבור קבורת נפטרים. הנפטר הנזכר היה בין אותם אנשים שקידשו את בית הקברות.

לאחר שסיימו, לפני שפנו ללכת משם, עמדו אותה קבוצת אנשים ושוחחו ביניהם, ובהלצה אמרו זה לזה, 'נו, מי יהיה כאן הנפטר הראשון?' עמד אחד מן הניצבים והשיב את תשובתו בהלצה: "אין לי בעיה להיות הראשון" ... לא עברו עשרה ימים, והאדם עצם את עיניו ונתבע לבית עולמו, למגינת ליבם של כל מכריו... כשקברו אותו, החליטו רבני העיר דאז, לרשום על מצבתו את סיפור פטירתו, למען יראו וילמדו, ובאותיות גדולות נרשם: "ברית כרותה לשפתיים"...

סיפור נוסף מובא בספר 'אורך ימים', על יהודי אשר רגיל היה לעבור דירות. בכל דירה אליה עבר - מצא פגם, בכל מקום - מצא חיסרון. עד שבאחת הפעמים, בעזר ה', מצא דירה כלבבו. דירה מושלמת באמת, לו ולמשפחתו המורחבת. דירה ללא פגם ורוב. בטקס חנוכת הבית זחה דעתו עליו ואמר "מפה - רק לבית הקברות...", כשהוא רצה בזאת להמחיש למסובים עד כמה הוא מרוצה מהדירה וכי אין בדעתו להמיר או להחליפה לעולם. עברו שנים, משפחתו גדלה והתרחבה והדירה נעשתה צרה מלהכיל, בלית ברירה החליטו כי שוב עוברים דירה, כשכמובן שכח את הצהרתו בעת כניסתו לדירה. והיה אך דרכו כף רגלו בדירתו החדשה, ומיד התמוטט ונפטר.

סיפור נורא שמעתי לפני מספר שנים, כשהלכתי לקיים מצוות ניחום אבלים אצל אב שישב 'שבעה' על בנו מחמדו, רחמנא ליצלן. היה זה מקרה כפול של צער וכאב, שכן אותו אב ישב שנים לפני כן 'שבעה' על בנו עלם קטן בן שנה אשר הלך לעולמו, מה יכולים לומר לכזה אב? נכנסתי לביתם, והתיישבתי אל מול האבלים. האב היה נסער, ומיד פתח ואמר: אתה מוכרח לשמוע דבר נורא, אשר הזכיר לי כאן אחי ה"ו, שיבדל לחיים טובים. דבר מדהים שאני עצמי, שכחתי וכלל לא זכרתי. אולי כשתפרסם את הדברים הללו, יהא זה לחיזוק הרבים ולעילוי נשמת בני...

וכך מספר האב: היינו אז שני אחים, בגילאי הבר מצוה. הורינו שלחו אותנו ללמוד בישיבה בעיר רחוקה. לשם כך, היינו צריכים לעלות על 'מונית שרות' לשלם ולנסוע. כך עשינו בכל פעם שחזרנו מהבית לישיבה.

באחד הפעמים עלינו על מונית השרות, התיישבנו וחיכינו שיעלו עוד מספר נוסעים, בכדי שהנהג יוכל לפתוח בנסיעה. הייתי בחור צעיר, חסר שכל ובינה ואולי קצת 'חוצפן'... והתחלתי לבקש מהנהג שיסע כבר אין לנו זמן הנהג ענה, שהוא לא נוסע עד אשר מתמלאים כל מקומות הישיבה. ואני, ממשיך האב, עניתי לו בחוצפה... הביט אלי הנהג ואמר: 'בחורצ'ק, תשמור על עצמך, אל תדבר אלי ככה, זה לא יפה, אני אב שכול שכלתי לא מזמן בן שנהג במלחמה'...

ברוב טיפשותי רציתי להראות לו שגם אני יודע 'לענות' ואמרתי לו בחוצפה: 'אז מה, גם אני אב שכול' לאחר מספר דקות, הרכב התמלא. ואכן, הנהג התחיל בנסיעה והגענו למחוז חפצנו, והדבר נשכח ממני. ממשיך האב ואומר לי: 'לא ייחסתי לך כל חשיבות, וכך במשך הזמן, פרח ונשכח כל הסיפור... היום, הגיע לכאן אחי ה"ו, בסערה רבה, כדי לשוחח עימי. הוא סיפר לי, כי בליל אמש, ישב בביתו והעלה מחשבות שונות על האסון המצער והכפול שקרה לי. הוא החל לגולל במחשבותיו פיסות קטנות של היסטוריה, כשלפתע נזכר אחי בסיפור נורא זה שארע עמנו בעודנו נערים צעירים, ולכן באתי אליך כעת להזכירך זאת, אמר... תפסנו שנינו את ראשנו ואמרנו לעצמנו: אוי מי יודע האם לא הייתה כאן 'פתיחת פה לשטן', והרי "ברית כרותה לשפתיים" כיצד הבאתי עלי את האסונות הנוראים הללו... אני מספר לך סיפור זה, ממשיך האב ואומר, כדי שתכתוב זאת ואולי כשאנשים יקראו את הדברים, הם יבינו את גודל קדושת הדיבור, ועד כמה צריכים להיזהר ולשמור על קדושת הפה... ויהא זה לחיזוק כלל ישראל, ולעילוי נשמתם של אותם בנים רכים שנקטפו באיבם, בדיבורו של אותו אב, שיבדל לחיים טובים...

[פנינים]

בברכת התורה

"לְאֶדֶם מַעֲרָכִי לֵב יִמָּה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת

מו"ר אבי : יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי : שרה-סרה בת שמחה ויוסף : הרב מאיר נסים בן כמסאנה מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה : הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל נפתי בן רוזה : אברהם בן שמחה : גורלי בן שמחה : יעקב ישראל בן גלית רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה : בן ציון קליין שלמה בן זוהרה : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה : רחמים בן חאורו אברהם : רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק : מאיר בן שמחה : שמעון בן רחל בן זינו שמחה בת סרה : יפה נדרה בת נעמה : רוזה בת שמשון : דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה : כחון בת חביבה : אהובה (דייזי) בת טובה רחל בת חנה : חנינה בת כמסה : ורד בת אידה : חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה.

הצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה : בנימין בן צילה גילי בלומבר (יצור תמונות AI). אלעזר בן שמחה

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר : אליעד יעקב בן פאולה : יצחק בן חיה : אליהו בן אילנה רחלי בת זוהבה : עדינה בת שמחה : בתיה בת אסתר : זוהבה בת אטו נעמה בת אסתר : תמר בת פאולה : אריק בן חיה : שלי בת חיה

לרפואה:

אחרון בן רוזה : משה בן רוזה מנחם בן עליזה : שמעון בן רחל : אברהם בן אנט עורד בן גור : גולן בן דינה : אסתר בת שושנה אורטל בת גלית : ויקטוריה בת שרה : זולית בת חנה פאולה בת דינה : גלית בת רות : מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת צפורה רחל בת נארה : רות בת לינה : נורית בת רחל לימור הודיה, ושושנה בנות תורן יפה : תהילה בת סיון

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה : ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה : שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל : יובל בן שלומית רחל בת חיה : לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה : דניאלה בת עופרה מאיר יעקב בן רחל : הילה בת ישראלה אושר בת אורנה : מירי בת סוזן

להזמנות, להקדשות ולתרומות **במייל:**

Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים